

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

Vår saksbehandler
Joakim Gebhardt, tlf. 916 85 601

Deres dato

Deres referanse

Statsministerens Kontor

Fellesforbundets innspill til regjeringen ifm. regjeringserklæringen

Vi i Fellesforbundet ønsker å gratulere regjeringen med valgresultatet, og vi ser fram til å jobbe mot felles mål framover. For Fellesforbundet er det av stor betydning at Stortinget fortsatt har et rødgrønt flertall, og at det blir et godt og konstruktivt samarbeid mellom partiene på rødgrønn side. I den kommende perioden ber vi regjeringen om å ta med seg det følgende i det videre arbeidet. Dette er saker som er viktige for våre medlemmer, og som vi ber om at prioriteres.

Et seriøst og organisert arbeidsliv

Innsatsen for et seriøst og organisert arbeidsliv, med faste og direkte stillinger som absolutte hovedregel, må fortsette med full styrke. Regjeringen må:

- Styrke Arbeidstilsynets ressurser og virkemidler.
- Gjennomføre handlingsplanen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.
- Sikre fortsatt støtte til Fair Play Bygg Norge.
- Øke skattefradraget for fagforeningskontingent.
- Begrense adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstid og heve den til fagforeninger med landsomfattende tariffavtale, og avtale med tillitsvalgte. Det må også stilles krav om arbeidsplan.
- Gjøre en grundig og helhetlig gjennomgang av arbeidsmiljølovens bruk av begrepene «tariffavtale» og «tillitsvalgt».
- Styrke allmenngjøringslovens bestemmelse om solidaransvar. Fristen for krav må utvides til 12 måneder, og bestemmelsen må også omfatte byggherren.

Fellesforbundet
Postboks 9199 Grønland
0134 Oslo

(+47) 23 06 31 00
post@fellesforbundet.no
fellesforbundet.no

Besøksadresse:
Lakkegata 53
0187 Oslo

Foretaksregisteret:
950 956 828

Bankkonto:
9001 07 02673

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Utrede innføring av kollektiv søksmålsrett i forbindelse med brudd på reglene om fast og midlertidig ansettelse og når det gjelder feilklassifisering av arbeidstakere som selvstendige.
- Fortsette å begrense bemanningsbransjens omfang og rolle, og styrke den offentlige arbeidsformidlingen.
- Fjerne adgangen til å avtale kortere oppsigelsesfrist enn en måned, som nå brukes for å omgå forbudet mot nulltimerskontrakter.
- Sikre at lovendringene i arbeidsmiljøloven som skal hindre bruk av falske selvstendige virker etter intensjonen, og at regelverket følges opp av tilsynsmyndighetene.
- Innføre registreringsordning for utsendingsbedrifter og utsendte arbeidstakere.
- Sikre at utenlandske arbeidstakere som jobber og skatter i Norge, får dagpenger og andre rettigheter de har krav på.
- Videreføre arbeidet med Norgesmodellen for offentlige anskaffelser, og inkludere flere bransjer – som transportnæringene og verftsindustrien. Offentlige anskaffelser må bidra til å styrke det organiserte arbeidslivet, og det bør være en fordel å ha tariffavtale. Tillitsvalgte må sikres en reell innflytelse i anbudsprosessene. VTA- og AIB-bedrifter må prioriteres ved offentlige innkjøp.

Når kommunale tjenester er satt ut på anbud må reglene for virksomhetsoverdragelse gjelde.

- Invitere partene i byggenæringen til et samarbeid for å styrke seriøsiteten i forbrukermarkedet, og sette i verk tiltak for å gjøre det enklere for forbrukerne å velge seriøst.
- Sammen med partene i byggenæringen etablere en beredskap for å hindre økende sosial dumping og arbeidslivskriminalitet ved et kommende oppsving i markedet.
- Reetablere Bedriftsdemokratinevnda for å sikre at ansatte er representert i virksomhetenes styrende organer i tråd med regelverket.

HMS og arbeidsmiljø

Arbeidslivet er preget av høyt tempo og stadige omstillinger, men dette må ikke gå på bekostning av et forsvarlig fysisk, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Regjeringen må:

- Lage en nasjonal plan for å kartlegge og fjerne asbest og redusere eksponering av kvartsstøv.
- Havindustritilsynet har fått tildelt tilsynsansvar for nye næringer som utvinning av havbunnsmineraler og fornybar energiproduksjon til havs. Det er naturlig at også havbruk til havs blir underlagt samme tilsynsetat.
- Styrke og kvalitetssikre HMS-opplæringen i norsk arbeidsliv:

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Innføre en nasjonal godkjenningsordning for HMS-kurstilbydere, som sikrer kvalitet og relevans.
- Lovfeste krav om minimum 40 timers opplæring for verneombud, med unntak der godkjenningsordningen godkjenner avvik fra hovedregelen.
- Lovfeste krav om HMS-opplæring for arbeidsgivere og mellomledere, med minimumsvarighet og innhold.
- Utrede innføring av ordning med regionale verneombud for jordbruks- og gartnerinæringene, havbruk, transport og andre utsatte bransjer.

Energipolitikk

For Fellesforbundet er det helt sentralt å nå for klimamålene for olje- og gassnæringen, samtidig som man opprettholder aktiviteten på norsk sokkel, sikres kritiske energileveranser til Europa og sørger for at nye næringer kan vokse fram. Regjeringen må:

- Sikre tilgang til attraktivt og formålstjenlig areal for olje- og gassproduksjon, samt forutsigbare og lønnsomme rammebetingelser. Beslutningen om utlysning av 26. konsesjonsrunde må gjennomføres.
- Pålegge operatørene å samordne planer og løsninger for kostnadseffektiv elektrifisering. Elektrifisering av sokkelen er et sentralt virkemiddel for å få utslippene ned, og gir også store muligheter for ny teknologi og industriutvikling – blant annet gjennom bruk av havvind og hybride løsninger som kombinerer strøm fra land med lokal energiproduksjon.
- Fortsette innsatsen for utbygging av havvind på norsk sokkel ved å legge fram en plan for videre utlysninger senest innen utgangen av 2026. Dette vil gi norsk industri en sterk posisjon og muligheter for eksport.
- Styrke innsatsen for oppgradering, opprusting og utvidelse av vannkraft.
- Gi forrang til eksisterende arbeidsplasser og virksomheter ved nettutvikling og tildeling av kraft. Kriterier for nettilknytning bør også sikre framveksten av ny grønn industri og samfunnsnyttig datalagring (ikke kryptovaluta).
- Øke forskningsinnsatsen på utslippsfrie energiformer.
- Gjennomgå hvordan mellomlandsforbindelsene skal brukes, og innføre tiltak som kan redusere prissmitten gjennom kablene.
- I tillegg til innføringen av Norgespris for husholdningene også løse de underliggende problemstillingene med store prisfluktasjoner.
- Etablere et statlig strømselskap.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Sørge at Norge trer ut av EUs energibyrå ACER og reforhandle kraftkablene til utlandet for å sikre nasjonal kontroll over strømpriser og forsyningssikkerhet.

Industri- og næringspolitikk

En liten økonomi som den norske avhenger både av markedstilgang for det vi

produserer og en nasjonal næringspolitikk bygd på et bærekraftig fundament som støtter opp under produksjon av varer og tjenester. Regjeringen må:

- Følge opp de seks industripolitiske prioriteringene fra Industrimeldingen.
- Prioritere å bygge opp fornybare næringer, sørge for at staten tar en aktiv rolle som tilrettelegger og investor innenfor nye og strategiske næringer, som batteriindustrien, havvind, karbonfangst- og lagring, hydrogen og mineralutvinning.
- Ivareta EØS-avtalens rettigheter og forpliktelser, slik at norske bedrifter opprettholder full tilgang til EUs indre marked. Norge bør styrke kunnskapen om hvordan andre land gjennomfører EU-reglene, og følge opp Eldring-utvalgets forslag om å innføre en ordning med systematisk nabosjekk tilsvarende Danmark.
- Styrke og forenkle virkemiddelapparatet for utvikling og omstilling av større og modne bedrifter, samt for å utvikle ny teknologi og industri.
- Styrke Enova som virkemiddelapparat for utslippskutt og energieffektivisering og følge opp den nye styringsavtalen.
- Jobbe for at klima- og miljøavgifter bidrar til gode konkurransevilkår for norsk industri. Dette gjelder spesielt EUs kvotesystem (ETS) og karbongrensejustering (CBAM).
- Bidra til en sterkere satsing på forskning og utvikling, der næringslivets behov, grønn omstilling og verdiskaping i Norge legges til grunn for hvilke prosjekter som får offentlig støtte.
- Legge til rette for en gjenvinningsindustri som baserer seg på redusert forbruk, gjenbruk og gjenvinning, reparasjon og økt levetid på produkter ved blant annet å gi momsfritak for bruktbutikker og reparasjonstjenester.
- Opprette et statlig mineralselskap for styrke den norske satsingen på en strategisk viktig og framtidsrettet næring.
- Sørge for risikoreduserende finansierungsordninger som styrker verftenes konkurranseevne ved gjennomføring av nye byggeprosjekter.
- Sikre en stabil og langvarig CO₂-kompensasjon som gir forutsigbarhet for industrien.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Prioritere skog og tre som et strategisk satsingsområde med mål om å øke videreforedlingen av skog i Norge.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

Forsvar

En norsk forsvarsindustri er, sammen med Forsvarets egne ansatte, en fundamental del av det norske totalforsvaret. Det er av sikkerhets- og beredskapshensyn er avgjørende at Forsvaret bidrar til høy selvforsyningsgrad av forsvarsmateriell i Norge. Regjeringen må:

- Sikre forsvarsindustriens markedstilgang innenfor dagens regelverk, samt å sikre norsk industri deltakelse i allierte lands forsvarsindustrielle programmer.
- Styrke norsk forsvarsindustri både gjennom nasjonale innkjøp og ved gjenkjøpsavtaler når landet kjøper inn utenlandskprodusert forsvarsmateriell.
- Ved valg av britiske BAE som fregattleverandør, må regjeringen sikre 100 prosent gjenkjøp av fregattkontrakten. Norskutviklede og bygde standardfartøy samt vedlikehold av norske og eventuelle britiske fregatter må inn som en del av gjenkjøpet.
- Før kontraktsignering for fregattene må det velges en norsk industriell partner for standardfartøyprogrammet. Denne leverandøren må være i stand til å utvikle, bygge, koordinere og videreutvikle fartøyene for å sikre standardisering gjennom hele livsløpet. Standardfartøyprogrammet må iverksettes hurtig med bygging av de norske båtene, gjenkjøpsbåtene til britene og for eksport til de landene som i dag venter på det norske standardfartøyprogrammet.

Reiseliv

Turismen i Norge vokser, og det gir positive ringvirkninger – som nye arbeidsplasser, lokal næringsutvikling og økte skatteinntekter. Men veksten medfører også økt press på natur, infrastruktur og lokalsamfunn, og det gir behov for en helhetlig og langsiktig styring av reiselivet. Regjeringen må:

- Innføre den vedtatte ordningen med besøksbidrag og cruiseavgift, der kommuner gis handlingsrom til å bidra til å finansiere fellesgodene lokalt.
- Innføre en registreringsordning for korttidsutleie av overnatting.
- Innføre regelverk som gir kommunene myndighet til å begrense korttidsutleie etter lokale forhold og behov.
- Innføre, eller klargjøre, regelverk som gir kommunene anledning til å begrense adgangen til ferdsel, parkering og camping i områder omfattet av allemannsretten.
- Styrke Innovasjon Norges reiselivssatsing med klare mål om at satsingen skal bidra til både utvikling av helårs reiseliv og markedsføring mot nære markeder.
- Innføre en guidesertifisering som har som formål å forebygge ulykker og bidra til en bærekraftig og ansvarlig bruk av naturen.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

Rettferdig omstilling

Klimaomstillingen må også være rettferdig. Det grønne skiftet gir nye muligheter, men

en grønn omstilling som skyver arbeidstakere ut og som øker de sosiale forskjellene i samfunnet vil ikke være levedyktig. Regjeringen må:

- Sikre en rettferdig grønn omstilling for arbeidstakere som opprettholder et samfunn med lav ulikhet, lav arbeidsledighet, anstendige arbeidsplasser, sterke velferdsordninger og rettferdig fordeling av kostnader og verdiskaping.
- Undersøke fordelingsmessige effekter av klima- og miljøtiltak og komme med forslag til tiltak for å redusere ulikhet som følger av klima- og miljøomstilling.
- Styrke det langsiktige arbeidet med å forebygge skader og ødeleggelser som følge av ekstremvær for å ruste samfunnet mot klimaendringer og -risiko.
- Utrede hvordan klimaendringer som ekstremvær påvirker arbeidstakere på arbeidsplassen med tanke økt belastning og risiko for helse, miljø og sikkerhet og hvordan det kan forebygges og reduseres gjennom klimatilpasningstiltak.
- Integre klimatilpasning i offentlige byggeprosjekter og planarbeid.
- Fortsette samarbeidet med partene i arbeidslivet om tiltak for sektorvise klimakutt gjennom klimapartnerskap.
- Prioritere følgende sektorvise tiltak:
 - Transport: Investere i utbygging av ladeinfrastruktur og styrke insentivene til raskere utskifting og elektrifisering av tunge kjøretøy.
 - Reiseliv: Støtte incentiver til å redusere matsvinn og øke andelen norskprodusert mat i hotell- og restaurantnæringen.
 - Reiseliv: Rette framtidig markedsføring av Norge som destinasjon mot nærmarkeder, og fase ut offentlig satsing på langdistanse flyturister.
 - Reiseliv: Stille tydeligere krav til miljøsertifisering og utslippskutt i hele verdikjeden, inkludert cruise, opplevelsesleverandører og innkjøp.
 - Byggenæringen: Tilrettelegge for utslippsfrie byggeplasser ved blant annet å elektrifisere maskinparken og skifte ut fossile brensler på bygg- og anleggsplasser.
 - Byggenæringen: Kartlegge løsninger for ombruk av bygningsdeler og materialer og legge til rette for at disse løsningene blir mer utbredt og lønnsomme å benytte.
 - Byggenæringen: Legge til rette for økt bruk av materialer med lavt klimaavtrykk og norskproduserte produkter som kan minimere utslipp knyttet til transport.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Byggenæringen: Satse på energieffektivisering av eksisterende bygningsmasse.
- Renovasjon: Etablere en støtteordning som bidrar til avfallsreduksjon og økt materialgjenvinning av avfall.
- Havbruk: innføre teknologinøytral miljøfleksibilitetsordning for havbruk.

Kompetanse og utdanning

Norsk arbeidsliv er i en stor omstilling som følge av det grønne skiftet og den raske teknologiske utviklingen. Den demografiske utviklingen tilsier mindre ungdomskull i årene framover, samtidig som arbeidsinnvandringen avtar. Regjeringen må:

- Byggenæringen og industrien trenger fagarbeidere i hele verdikjeden. Regjeringen må styrke yrkesfagene, fagskolen, lærlingeordningen og etter- og videreutdanning (EVU).
- Det må gjennomføres en helhetlig kompetansereform som også finner løsninger for finansiering av livsopphold for arbeidstakere som gjennomfører EVU, i tråd med NOU 2025: 1 (kompetansereformutvalget)
- Det må etableres operative regionale kompetansesentre i samarbeid med partene i arbeidslivet i alle fylker som kan utfylle yrkesopplæringsnemndene i dimensjoneringsarbeidet.
- Stille krav til lærlinger til de som skal tildeles kontrakter innenfor byggenæringen og industrien.
- Det må utvikles tettere koblinger mellom NAV, næringslivet og fylkeskommunen for å inkludere flere unge i praksistiltak som kan gi fagbrev på sikt.
- Overføringene til fylkeskommunen må målrettes bedre mot effektive tiltak rettet mot yrkesfaglige program i videregående opplæring.
- Arbeidet med gjennomføring av fag-/svenneprøver må gjennomgås og effektiviseres, herunder prøvenemndene.
- Nasjonalt senter for yrkesfag i Molde må sikres nok bevilgninger til å utvikle seg videre i tråd med mandatet, for å bli en nasjonal katalysator for yrkesfagrettet FoU.

Boligpolitikk

Alle trenger tak over hodet. Nok gode, rimelige og trygge boliger er derfor en oppgave for felleskapet. Regjeringen må:

- Utvikle juridiske og økonomiske virkemidler som legger til rette for å bygge opp en sosial leieboligsektor av allmenboliger.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Styrke leietakers rettigheter og trygghet ved å sikre en ny og forbedret husleielov.
- Gradvis etablere et tilsynsorgan som skal kontrollere utleieboliger.
- Gi kommunene bedre kontroll og verktøy til å regulere og begrense utviklingen av korttidsutleie gjennom plattformer som Airbnb.
- Styrke Husbanken som boligpolitisk virkemiddel. Bankens samfunnsoppdrag må utvides, økonomi styrkes og ordninger utvikles.
- Utvikle startlansordningen til et rettighetslån og som alternativ til lån i private banker.
- Øke bostøtten og heve inntektsgrensen.

Arbeidsmarked- og velferdspolitik

Ikke alle som ønsker å jobbe, har til enhver tid mulighet til å delta i det ordinære arbeidslivet. De er likevel viktige bidragsyttere til verdiskapning med sin arbeidsevne. Regjeringen må:

- Sikre retten til sykelønn for alle. Arbeidsgiver må legge legens sykemelding til grunn som dokumentasjon på sykdom. Nav må prioritere søknadene om sykepenger og sikre raske utbetalinger.
- Heve grunnlaget for ytelsene dagpenger, arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd, slik at de reflekterer den tidligere inntekten på en bedre måte enn i dag. Minstesatsen for rett til AAP må være 2G for alle. Unntaket for personer under 25 år, der minstesatsen ble redusert til 2/3 av 2G fra 2020, må fjernes.
- Øke dagpengene, og den alminnelige ventetiden på tre dager og forlenget ventetid på 18 uker for dagpenger må reduseres.
- Utforme reglene for fribeløp og avkortning slik at uføretrygden stimulerer til økt yrkesdeltakelse. Dersom inntektsgrensen for uføre økes, må det økes tilsvarende for uføre som arbeider i Varig tilrettelagt arbeid. Inntektsgrensen på 0,5 G for rett til sykepenger for ansatte i varig tilrettelagt arbeid må fjernes.
- Gjennomgå og styrke lønnsgarantiordningen. Garantien har blitt for liten til å kunne dekke lønnskrav og feriepenge slik det er forutsatt, fristene i loven svekker arbeidstakers rettigheter og Navs saksbehandlingstid er for lang.
- Sikre retten til pensjon fra første krone for ansatte i Varig tilrettelagt arbeid. KLP forsikring nekter i dag disse ansatte medlemskap i pensjonsordningen.
- Inkludere tannhelse i egenandelsordningen.
- Styrke tjenstepensjonsordningene i privat sektor gjennom å heve minstesatsen, forenkle regelverket og innføre uførepensjon i obligatorisk tjenstepensjon (OTP).

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- Endre reglene for permitteringer slik at dagpengeperioden øker fra 26 til 52 uker og arbeidsgivers lønnsplikt reduseres fra 15 til 5 dager.

Samferdsel og transport

- Gode samferdsels- og transportløsninger er avgjørende for sysselsetning, distriktsutvikling, verdiskapning og beredskap. Politikken må bidra til trygge og gode arbeidsplasser gjennom utvikling av en hensiktsmessig bedriftsstruktur med vekt på kvalitet og kompetanse, og til klimavennlige løsninger. Regjeringen må:
- Prioritere veibredde, rassikring, drift og vedlikehold og utbedring av eksisterende veier.
- Sørge for at all utbygging, drift og vedlikehold av riks- og Europaveinettet skjer i regi av Statens Vegvesen.
- Sikre forutsigbare rammer for å styrke kollektivtilbudet i hele landet.
- Styrke kontroll med kabotasjekjøring og allmenngjøringsforskrifter.
- Fortsette og styrke innsatsen mot deregulering og useriøsitet i drosjenæringen.
- Innføre strenge seriøsitetskrav og samordning ved offentlige anbud.
- Etablere flere døgnhvileplasser for yrkessjåfører.
- Sikre god nok ladeinfrastruktur for tunge el-kjøretøyer.
- Handlingsplanen mot sosial dumping i transportsektoren må gjennomføres, og utvikles videre i samarbeid med partene i transportsektoren.

- **Internasjonal solidaritet**

- Solidariteten kjenner ingen landegrenser, og arbeiderbevegelsen har alltid sett lenger enn egen nasjonalstat. Regjeringen må:
- Gjennom Nansen-programmet bidra til utvikling av sivilsamfunn og fagforeninger i Ukraina, og kreve sosiale klausuler (bruk av organisert arbeidskraft) i kontrakter for gjenoppbygging.
- Fortsette den aktive linjen mot Israels okkupasjon og overgrep i de palestinske område og det internasjonale arbeidet for en tostatsløsning. Regjeringen må også legge til rette for en internasjonal boikott av varer produsert på okkupert palestinsk område og dessuten ta initiativ til en internasjonal økonomisk boikott. Folkerettens forpliktelser må ivaretas og personer mistenkt for krigsforbrytelser etterforskes og straffeforfølges.

Vår dato
24.09.2025

Vår referanse
25/4489-1/ JOGE

- I internasjonale organisasjoner som ILO og WTO, og i handelsavtaler, aktivt inkludere arbeidstakerne perspektiv og arbeide for at HMS-krav, arbeidstakerbeskyttelse og organisasjonsfrihet ivaretas.
- Stå imot det tilbakeslaget som er mot internasjonale krav til ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter. Disse kravene, som OECDs retningslinjer, åpenhetsloven og selskapers ansvar for menneskerettigheter i leverandørkjeden må opprettholdes og videreutvikles. Kravene til SPU om ansvarlige investeringer må videreutvikles.
- I eierskapspolitikken må det stilles krav om at selskapene der staten er storeier inngår globale rammeavtaler (GFA) med den internasjonale fagbevegelsen om etterlevelse av ILOs kjernekonvensjoner også i land som ikke har ratifisert dem.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Christian Justnes
(sign.)

Joakim Gebhardt
(sign.)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur